

Reisverslag werkbezoek 25-01-2018 t/m 21-02-2018

Voorzitter Luus Heeren en penningmeester Theo van den Bergh met echtgenoten Jan en Corry

Doelen van de reis:

- het afleggen van zoveel mogelijk veldbezoeken in de dorpen om een beeld te krijgen van de effecten en duurzaamheid van de hulpverlening
- het uitvoeren van controles over de financiële bewijslast van aangeschafte zaken zoals voedselveld, vee, hutten, schoolbewijzen en dergelijke
- het opstarten van twee nieuwe dorpen, Kogola en Madiany

Na een reis van 17 uur (auto, trein, twee vliegtuigen) aangekomen in Kisumu. We werden al opgewacht door Florence de hoofdcoördinator en Olga. De nieuwe chauffeur bracht ons met de projectauto naar de oud-hoofdcoördinator Gaudencia in Bar Korwa. Daar was ook Anne de andere hoofdcoördinator. Wij vinden het altijd een goede start om met de hoofdcoördinatoren en Gaudencia even van gedachten te wisselen over de laatste ontwikkelingen. Vervolgens bankzaken gedaan in Kisumu, tegen 18.30u waren we in het guesthouse in Awasi. Inmiddels zijn we 32 uur in touw. Dus vroeg naar bed gegaan. Na een goede nachtrust vertrokken we naar Ahero voor een bijeenkomst met de weduwen. Na wat praktische problemen o.a. over schoolgelden maar ook over het stroomverbruik van het computerlokaal hoorden we ook de succesverhalen. Wat eruit springt is de verhuur van de tent met stoelen. De weduwen zijn erg enthousiast over deze bron van inkomsten. Ze vertelden ook over de winsten van de kleine handeltjes, want middels microfinanciering worden leuke dingen gedaan. B.v. schoolgeld betaald voor een tweede of derde kind, een koe gekocht enz.

In het eetcafé van Alendu bakten de weduwen broodjes, terwijl de buiten temperatuur al 38 graden was. Dus veel te heet binnen en werd het vergaderen onder de boom.

Van de verslaglegging klopte niet veel. Die was uitgewerkt door een student die er veel typefouten in had gemaakt. Maar met de originele papieren erbij kwamen we er wel uit.

Het lijkt erop dat sommige weduwen niet graag hun successen vertellen. Mogelijk zijn ze bang dat ze dan minder ondersteuning krijgen. Terwijl wij het juist fijn vinden om te ervaren dat onze hulp vruchten afwerpt.

In Alendu worden kookpotten van

klei gemaakt voor de verkoop. Dit loopt niet naar verwachting, maar optimistisch als de weduwen altijd zijn, gaan ze ervan uit dat dit goed komt. Goed gaat het met de in- en verkoop van hout. De broodbakkerij loopt eveneens prima. De koeien en geiten zijn aangeschaft en de bewijzen worden geleverd. De afspraak is dat telkens het eerste kalf en het eerste lammetje wordt doorgegeven aan een andere weduwe. Dan pas wordt de koe, de geit eigendom van de weduwe. De overdracht vindt regelmatig plaats als wij er zijn en is daarmee tevens een controle.

Dinsdag 30 januari was een spannende dag. Raila Odinga liet zich beëdigen als "president van het volk". Een titel die niet bestaat en een uitdaging is voor president Uhuru Kenyatta. We hebben er in Masogo niets van gemerkt. Het was daar rustig. We werden er uitgebreid met zang ontvangen. Terwijl we punt voor punt door hun verslaglegging lopen, horen we mooie verhalen, soms echter met wat weinig concrete onderbouwing. Daar wordt dan op doorgevraagd. De koeienmelk houden ze voor eigen gebruik, zonde om te verkopen. Het voedselveld hebben ze met de ossen geploegd.

Omdat in de omgeving de tractoren geleidelijk alles overnemen ploegen ze meestal alleen hun eigen stukken grond. De suikerrietvelden van de subdorpen Miwani en Masogo zijn onlangs geoogst. Ze verwachten een mooie opbrengst. We genieten volop van de verhalen wat ze zoal met de winsten van de microfinanciering doen. B.v. een ½ acre suikerrietveld geleased, bewerkt en geoogst. Een kippenfarm gekocht, medicijnen en voer voor de kippen. Ze geven aan over onvoldoende kennis over het houden van kippen te beschikken. Enkele weduwen gaan hier een opleiding voor volgen.

Deze avond werden we in het guesthouse naar binnen geroepen, alle lichten gingen uit, de poort op slot en afwachten. Er klonken rondom het guesthouse schoten, dat was toch wel beangstigend. Sally, de supervisor, zocht via de telefoon contact met politiemensen en die vertelden dat het toch wel mee zou vallen. Na een hele tijd keerde de rust terug en zijn we naar bed gegaan. Achteraf bleken er twee mensen te zijn gedood, vreselijk. Later toen we in Nyamonye waren zijn er nog meer schermutselingen geweest in Awasi met nog meer doden. Oorzaak was het uitzetten van een rechter naar Canada die Raila Odinga had beëdigd als "president van het volk". De politieke toestanden houden niet over, we mogen hopen dat de rust snel terugkeert in dit prachtige land.

De volgende dag blijkt dat de leiding van het guesthouse het niet meer ziet zitten. De rekeningen lopen op, de vergoedingen voor het personeel kunnen niet meer worden betaald. Ze zien nu zelf ook dat ze het niet rendabel kunnen runnen. Er is begrip voor de noodzaak om te verkopen. We gaan kijken wat we er aan kunnen doen.

In het businesscentre van Awasi was de verslaglegging over de bedrijfjes geweldig. Ze hebben hun zaakjes goed voor elkaar. Terecht dus dat we daar gestart zijn met afbouwen van onze hulp. We verkassen nu naar Kisumu waar we normaal enkele nachten bij Mill Hill slapen. Echter het grootste deel van hun gebouw wordt nu als hotel verhuurd. Ons nieuwe onderkomen werd daarom het Elizabeth guesthouse van de zusters van St Anne. Wel iets duurder, maar heel tevreden over het eten, de ruimtes, de bedden, badkamer en toilet, een warme douche.

Het eerste bezoek vanuit Kisumu is naar Ojolla. Hier heerste een prima sfeer. We bezochten het voedselveld dat we vorig jaar hebben gekocht. In oktober stond het vol met maïs en bonen. Nu was het onkruidvrij gemaakt voor de volgende ronde. Toen zagen we pas hoeveel stenen er liggen. Voor ons onbegrijpelijk dat hier zo een goede oogst van gehaald kon worden.

Weer maar eens het bewijs dat je daadwerkelijk ter plaatse moet kijken.

Echt bewondering voor de vrouwen die tegen deze helling werken. Ze verwachten volgende keer meer te oogsten dan de 135 kg maïs en de 20 kg bonen van deze keer.

Ojolla blijkt een goed jaarplan te hebben, hoewel het nieuwe stuk land er nog niet op staat. De coördinator Liliane reageert heel ad rem dat werken belangrijker is dan praten en schrijven en dat doen ze! De meeste schoolbewijzen waren aanwezig. Ook hier de microfinanciering besproken. In nog geen jaar is hun inzetbedrag verviervoudigd.

Na een goede nachtrust naar Obambo vertrokken. Eerst thee drinken bij father Joachim, een joviale man die goed is voor de weduwen. Hij is heel actief op het internet met een weblog en beschrijft kritisch wat hem opvalt aan de huidige politiek. Niet zonder risico. Ook hier bezochten we een gezamenlijk voedselveld. Het onkruidvrij maken was een enorme klus met de kurkdroge grond. Omdat de put door een grote steen onderin maar heel weinig water geeft besluiten we ieder de helft van de kosten te betalen om deze steen te laten verwijderen. Het is toch heel belangrijk om de vier ossen in leven te houden met genoeg water en ze hebben het water nodig voor het land. Ze zijn erg blij met hun tentverhuur. Ze hebben besloten een tentcomité op te richten, want bij het verhuren komt toch meer kijken dan ze in eerste instantie hadden gedacht. Nu in Kenia plastic tasjes verboden zijn, is een weduwe stoffen draagtassen gaan maken. Die krijgt ze goed verkocht. Door de microfinanciering kunnen de weduwen zich meer veroorloven dan vroeger. Er worden volop voorbeelden gegeven: schoolgeld voor de kinderen, boeken en uniformen, maar ook kleinvee, schoenen en eten.

Op 4 februari hadden we een rustdag. Toch verschillende mensen gesproken. Met name de macht van president Kenyatta en de misstanden daaromheen zijn zorgelijk, geven veel onrust. De volgende dag op veldbezoek in Bondo. Een weduwe is door henzelf uit de groep gezet omdat ze zelf drank brouwt en teveel drinkt. De kippenfarm bij haar is verplaatst naar een andere weduwe. Hierbij gaven we nogmaals het belang aan van het beschrijven van de gezamenlijke eigendommen bij de chieft. Hun best lopende eetkiosk moest weg van de nieuwe pastoor omdat hij er zelf is gaan bouwen. Weg inkomsten. Ook hier blijkt weer dat grond kopen de enige juiste oplossing is. Een mooi resultaat van de Selfhelpgroups blijkt als de weduwen vertellen hoe goed ze elkaar helpen bij moeilijkheden. Een bijkomend facet is dat ze door hun verbeterde leefomstandigheden meer aanzien in het dorp genieten. We concluderen dat Bondo een hardwerkende groep vrouwen is.

Na in een gehandicaptenhuis in Nyamonye overnacht te hebben vertrekken we naar Siaya. Hier vergadert de weduwen-selfhelpgroup net als op de meeste plaatsen één keer per maand. Het gesprek verloopt zoals bij de andere dorpen. Allerlei activiteiten worden gedaan om geld te verdienen. De vrouwen zijn enthousiast en betrokken.

In Othach, subdorp van Nyamonye, vertelt Anne dat ze niet helemaal tevreden is over hoe hier wordt gewerkt. De voorzitter krijgt geen beweging meer in de groep. Het bestuur heeft besloten de molen en het ploegbedrijf te verplaatsen naar een andere subparish. We vinden het prachtig om te zien hoe zelfstandig ze dit allemaal al regelen. Tijdens de vergadering in Mago staan we even stil bij de retraite van drie dagen, dit jaar in Reru. Die dagen verzorgen ze helemaal zelf. Voor de spirituele begeleiding is een priester aanwezig. Al met al was het een aardige bijeenkomst, al is niet bij iedereen de vroegere spirit gebleven. Nyamonye is de plaats waar we vanaf 2019 gaan afbouwen.

Op vrijdag vertrokken we met de ferryboot naar het Mageta eiland. Hier zijn geen wegen en rijden geen auto's, maar we moesten wel diverse keren opzij voor brommers. Hier zijn enkele weduwen, die een ander geloof hebben dan de overwegend katholieke weduwen. Ze dragen een hoofddoek met een rood kruis en geven nooit een hand. Voor het Kenya Project is het zeker geen vereiste om katholiek te zijn. De nieuwe chauffeur Zedekiah gaf de tip om in het kippenhok wat verhogingen aan te brengen om de kippen wat meer rust te geven. Hij merkt op dat er in Kisumu-west door de vrouwen veel harder wordt gewerkt dan in Kisumu-oost. Dat was voor ons een bevestiging van ons eigen idee hierover. Het eetcafé geeft goede winsten door klanten als de vissers en scholieren. Terug op het vasteland in Usenge (subparish van Nyamonye). Ook hier loopt het eetcafé goed. Tegen onze verwachting, want als wij er zijn zien we zelden iemand. Ze leggen uit dat de klanten wegblijven als er mzungu's (witte mensen) zijn. Fijn om te horen hoe blij ze met de eetcafé's zijn.

Vanuit het Small Home van zuster Elisabeth zijn we de volgende dag naar het nieuwe dorp Madiany gereden. Onderweg leek er een demonstratie aan de gang. Er waren veel jongeren op de been. We hebben voor de veiligheid een omweg genomen. Later bleek dat het niet met de politiek te maken had. Er was een meisje vermoord en een café in brand gestoken door een jaloerse vriend.

De hoofdcoördinator Anne had al het nodige voorwerk verricht. De bestuurstaken zijn al verdeeld. De registratie van de groep bij het District Gender and Social Development is al aangevraagd. De regels om deel te nemen worden aan de weduwen uitgelegd. Luus legt uit hoe het project is ontstaan, wat het doel is en hoe we de financiering rond krijgen.

Het eerste jaar starten we alleen met microfinanciering aan de 31 vrouwen die mee willen doen (vijf groepjes). Daarna ondersteunen we hen vijf jaar financieel om bedrijfjes te kunnen starten.

Theo legt uit hoe microfinanciering werkt en benadrukt dat we het anders doen dan bij de oudere dorpen. Schoolgeld moeten ze zelf gaan verdienen met hun bedrijfjes. We willen hen helpen een beter bestaan op te bouwen, zodat ze zichzelf kunnen

bedruipen. De voorzitter heeft al een stuk grond beschikbaar gesteld dat nu ook al is geploegd. Een vliegende start dus. Onze rustdag vervalt omdat er een centrale vergadering met alle coördinatoren en voorzitters van Kisumu-west in Bondo is gepland. Er wordt samen gezongen, wat heel goed is voor de onderlinge verstandhouding. Voor het eerst zijn ook de coördinator en voorzitter van Madiany erbij. Tijdens de vergadering zijn diverse bijzonderheden besproken en is gevraagd om de lijst van wat alles kost gezamenlijk te bespreken op de actualiteit.

Op 12 februari hebben we in Reru een bijeenkomst met de weduwen, die met hun verslaglegging kwamen over hun zaken en de schoolbewijzen. Je ziet dat ze op kleine schaal heel inventief zijn om geld te verdienen. Na even doorvragen vinden ze het

prachtig om hun verhalen te kunnen vertellen. Boekhouden is echter niet hun sterkste punt. Theo geeft ze hierover nog wat tips.

We bezoeken er o.a twee stenen bakplaatsen van de weduwen enkele koeien en een paar hutten.

Vervolgens vertrekken we naar Kisumu waar we weer één nacht in het St Elizabeth guesthouse verblijven.

Het volgende veldbezoek was weer met de hoofdcoördinator Florence. Dat vond plaats in Katito.

Hier willen ze heel graag een businesscentre bouwen. Ze hebben zelf al veel stenen gemaakt voor de W.C. en ook zonder onze hulp een deel van de stenen gekocht voor het gebouw. Helaas hebben we onvoldoende geld (ongeveer € 6.000,- nodig) om hen hier echt bij te ondersteunen. We zullen bekijken of we mogelijkheden kunnen vinden.

's Avonds waren we weer in het Awasi guesthouse en werden we uitgenodigd om bij de nieuwe priester te komen eten. Omdat een goed contact in het belang is van de weduwen, hebben we hem bij ons uitgenodigd. Ze kwamen met vier man. Nadat eerst gesproken werd over samenwerken en kennisuitwisseling kwam de aap uit de mouw. Ze vroegen ons om een nieuwe auto. Luus legde snel en duidelijk uit dat wij alleen geld uitgeven aan onze projecten. Toch was het een leuk gesprek.

De laatste dag bezochten we het nieuwe dorp Kogola. Een deel van de weduwen was voorheen in Katito, maar dat was eigenlijk te ver weg. Kogola heeft nu 18 weduwen en is het tweede dorp waar we beginnen met ondersteuning. Hier was formeel nog niets geregeld. Ze zijn enorm blij als ze onze toestemming hebben. Ze besluiten tot een pauze en een eigen vergadering voor een bestuur. Binnen een kwartier is dat geregeld. Ook hier de uitleg gegeven over microfinanciering waarmee we starten. Het enthousiasme straalt af van deze groep. In oktober eens kijken hoe ver ze er mee gevorderd zijn.

Het was er gortdroog en warm tijdens dit bezoek, de temperatuur varieerde tussen de 32 en 40 graden. Er viel 's avonds al wel eens een plaatselijk buitje. Dat had als voordeel dat je dan wat beter kon slapen. Maar al bij al waren het vier intensieve weken, waarin we veel gezien en gehoord hebben. Bovendien zijn een aantal zaken in gang gezet. De doelen van dit werkbezoek hebben we bereikt, dus we komen thuis met een positief en optimistisch gevoel.

